

ÅRBOK FOR KARMSUND

MUSEET FOR HAUGESUND OG BYGDENE

Årshefte 1977 — 1983

Haugesund 1983

Haugesund Bok & Offset A/S

MUSEET FOR HAUGESUND OG BYGDENE

Museet for Haugesund og bygdene er regionmuseum for Nord-Rogaland. Samlingene dekker regionens nyere kulturhistorie med hovedvekt på jordbruk, fiske, sjøfart, håndverk, bo- og byggeskikk. Samlingen omfatter ca. 12.000 gjenstander og 16 bygninger.

Museumssamlingen er desentralisert. Den er konsentrert om en sentral i regionsentret, Haugesund. Sentralen med systematisk utstilling og kontor har i 50 år holdt til på Rådhusloftet. Høsten 1983 blir den flyttet til nye lokaler i Skåregt. 142, hvor museets verksted og viktigste magasiner allerede holder til. Museet har innredet de nye lokalene for midler bevilget av Norsk Kulturfond, Rogaland fylke, Haugesund kommune og eget byggefond, tils. 2.3 mill. kr.

Foruten sentralen driver museet flere miljøavdelinger på ulike steder i regionen. Viktigst er Dokken i Haugesund, Solhåla i Vedavågen og Sjøhuset til Mikal L. Klovning på Utsira. Landbrukssamlingen på Hinderåvåg, Salanehuset på Hillesland og gårdstunet Veien på Nessa er under oppbygging. Røykstoven på Laupland er under flytting.

Institusjonen ble etablert i 1925 av Museums- og historelaget for Haugesund og bygdene. Museumslaget velger fortsatt museets styre som består av 9 medlemmer. Tre av medlemmene er oppnevnt av hhv. Rogaland fylke, Haugesund formannskap og Haugesund Rederiforening.

Museets driftsmidler bevilges nesten i sin helhet over fylkesbudsjettet, i 1983 kr. 520.000. Museet er med i Tilskuddsordningen for museene.

Museet har konservator/styrer i heldags stilling, kontorfullmektig og assistent har halvdags stillinger. Institusjonen har plass for 1 sivilarbeider.

Foruten drift og oppbygging av egne samlinger, driver museet konsulentvirksomhet overfor lokalsamlinger i regionen og antikvarisk virksomhet innenfor alminnelig kultur- og miljøvern.

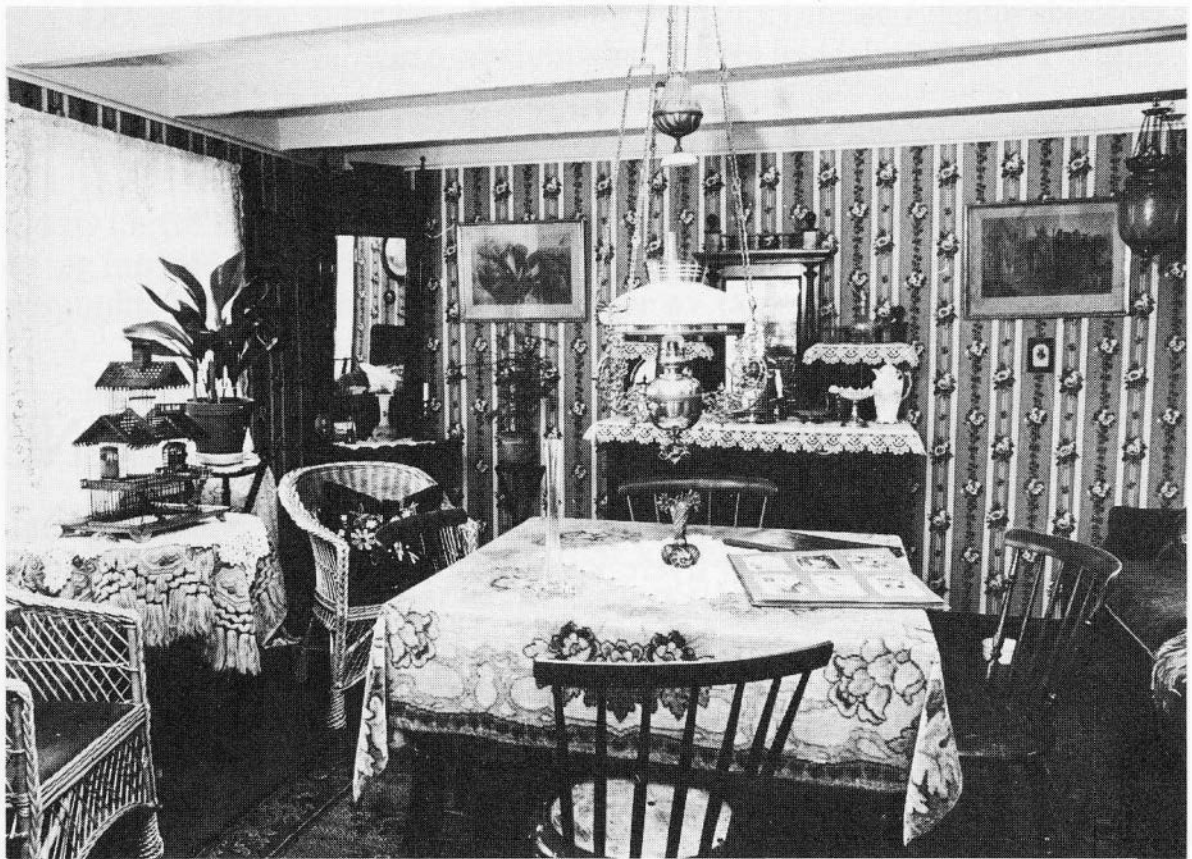
Museet gir hvert år ut et hefte med fyldig melding om driften. Årsmeldingen trykkes også i Stavanger Museums årbok.

Kontorets adresse er: Skåregt. 142, 5500 Haugesund

Kontorets bankgironr.: 3330.20.37995

Kontorets postgironr.: 5 67 17 48

Kontorets telefonnr.: 047/25 464

Ferkingstadhuset ble restaurert av Yrkesskolens tømmerlinje i 1975. Året etter la tømmerklassen nytt tak på nauset bakenfor. Også de øvrige bolighusene i Dokken er sterkt restaurert, men ved hjelp av fagfolk og offentlige tilskudd. Alle interiørene er rekonstruksjoner gjort med ting fra museets samling.

Dokken —

Dokken er et lite «selvgrodd» byområde på østsiden av Hasseløy i Hauge-sund. Museet disponerer 3 eiendommer i området: Ferkingstadhuset (Brogt. 1D), Losahuset (Brogt. 9C) og Stavahuset (Brogt. 13B — tilsammen 4 bygninger. Bygningene ble restaurert i årene 1975—79. De er nå innredet med utstillinger som viser bo- og arbeidsmiljøet i det gamle Hauge-sund. Foruten 3 leiligheter rommer avdelingen sildesalteri, bøkkerverksted, bøterom for fiske-redskap og strykeri. Det foreligger førere til hvert av husene pluss en fører for avdelingens bygningshistoriske innhold.

Solhåla —

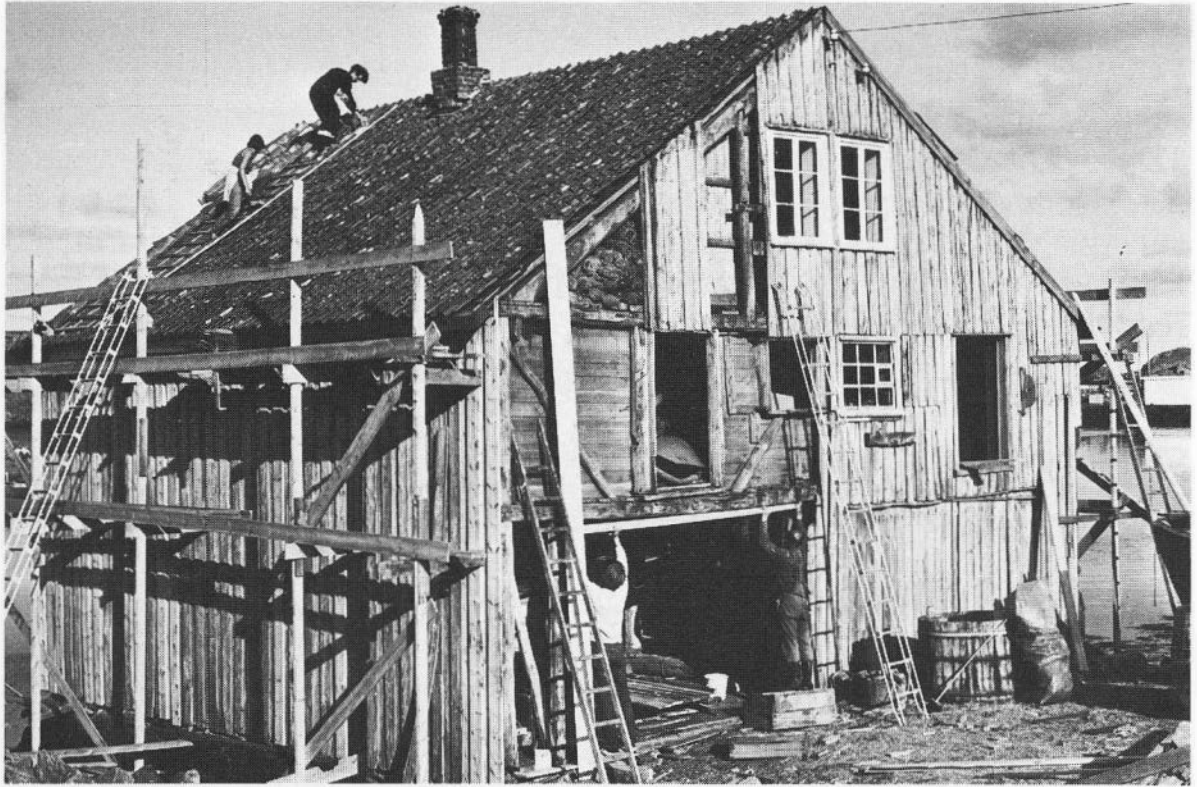
Solhåla er en gruppe naust og sjøhus som ligger til Vedavågen på gården Vea. 4 av de 5 bygningene disponeres av museet. De ble restaurert i årene 1980—83.

Anlegget avspeiler ulike faser i utviklingen av miljøet omkring fisket kombinert med jordbruk. De tre naustene representerer en eldgammel type, mens sjøhusene som er reist foran disse hører sildefisket sent på 1800-tallet til. Foruten bygningene taler veier, murer, kaier og båttopptrekk sitt tydelige språk om hvordan anlegget har fungert.

Bygningene er delvis åpne. Det er oppslått fører i anlegget.

De fem bygningene i Solhåla ligger i to rekker — yngre sjøhus foran og tre eldre naust bak. Mellom husene er støer med båttopptrekk, bakenfor jerrevei og hagemurer. Tak og kledning er for det meste fornyet og vesentlige deler av konstruksjonene skiftet ut siden restaureringsarbeidet tok til i 1980.

I mangel av ledig tømrer gjennomførte museet restaureringen av Klovnings sjøhus på Utsira med fem arkitektstudenter. Huset er grovsnekret og bød ikke på uløselige håndverksmessige problemer. Etter istandsettingen ligger fortsatt båter og redskap på opprinnelige plasser, nemlig henholdsvis i 1ste og 2dre etasje. På loftet er det stove med køyer for Klovnings 18 mann store mannskap.

Sjøhuset til Mikal L. Klovning —

Avdelingen er en 2½ etasjers sjøhusbygning oppført ca. 1870 og 1900. Den ligger i Sørevågen på Utsira.

Bygningen og redskapsbruket den inneholder var i drift til ca. 1955. Etter en lang dvaletilstand ble den overtatt av museet i 1982. Bygning og redskap ble restaurert dette og følgende år.

Som museum står sjøhuset og redskapen nøyaktig som da det var i drift. Det avspeiler sildeentreprenørens arbeidsmiljø. I 1. etasje ligger brukets 3 båter, i mellometasjen nøtene og garnene og på loftet er det stove med sove- og kokeplass for mannskap på 18.

Det foreligger fører for sjøhuset.

Museet for Haugesund og bygdene

— Regionmuseum for Nord-Rogaland,
Rådhusgaten 66, 5500 Haugesund,
telefon (047) 25 464

1. Rådhusloftet, Hgsd. — Adm. og fast utstilling.
2. Meieriet, Hgsd. — Magasin, nytt museums-senter fra høsten 1983.
3. Dokken, Hgsd. — Friluftsmuseum, miljøavd.
4. Norheim Bødehus — Museumshus til Dokken.
5. Mikal Klovnings sjøhus, Utsira — Miljøavd.
6. Sjøbruksanl. Solhållå, Vedavågen — Miljøavd.
7. Våningshuset Salane, Hillesland — Miljøavd.
8. Røykstove og kvern på Laupland, Bokn — Miljøavd.
9. Tveit Jordbruksskole — Studiemagasin landbruk.
10. Gårdshuset «Veien», Nedstrand — Miljøavd.
11. Nedstrand Bygdemuseum.
12. Vikedal Bygdemuseum.
13. Skudeneshavn Historielag.